

AMSTERDAM

lakossága 16,5 millió

területe 41.526 km²,

mélyföld Hollandia területének több mint 50%-a tengerszint alatt fekvő, folyamatosan süllyedő terület, közel 20%-a pedig vízfelület

mélyföld,
áradások, süllyedés – együtt élni a vízzel – védelem

terp: mesterséges lakódomb, i.e. 500-tól

polder földfoglalás – tengerszint alatt fekvő terület, melyet mesterségesen, gátak segítségével hódítanak el a víztől

polder gát, töltés, földhányásokat összetartó karók, 700-tól

1320 az első jelentős tengeri gát a Beemsteri medencében a Zuiderzee áradásai ellen

1620 20 szélmalom munkájával 300 év alatt sikerül kiszárítaniuk

Zuiderzee

1667 – Hendrik Stevin mérnök előáll a gondolattal

1916 – elkezdődnek a munkálatok, I.C. Lely

lecsapolnak 20.000 hektárt,
 32km hosszú, 90m széles gátat építenek, mely a dagályzónát elvágja a tengertől

1932 – elkészül a töltés, létrejön az IJsselmeer tó

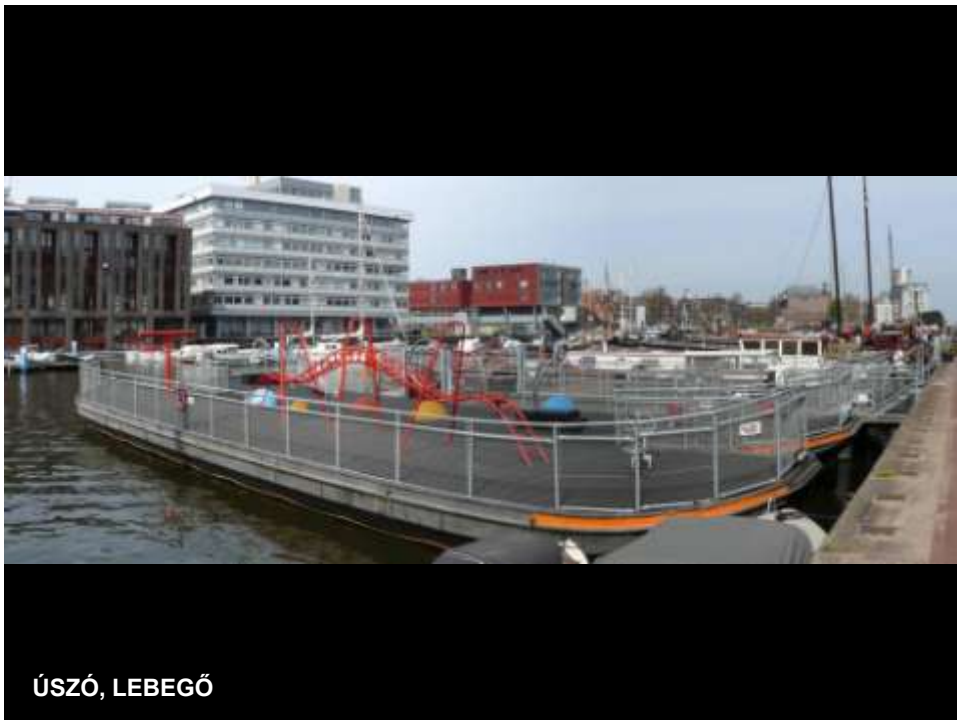
1980-ig 1800 km² poldert nyertek vissza, ahol új városok épülte: Almere, Lelystad

TENGER
ÁR
ESŐ
TALAJ

1953. február a vihardagály 185.000 hektárt árasztott el, 70.000 ember lett földönfutó

ÚSZÓ, LEBEGŐ

a **POLDER**

sajátossága, hogy karbantartását az adott területen birtokkal rendelkezők összességének együttműködésével lehet csak megoldani, hiszen egyetlen gátszakasz elhanyagolása is az egész terület elöntésével járhat.

a **POLDER-MODELL**

egy konfliktus-kezelési, döntéshozatali eljárás mód

amely a viták kezelése során maximális mértékben törekszik a **konszenzusra**,

messzemenőkig igyekszik **elkerülni a szavazást**, a többségi döntést. e törekvés nyomán jellemző a holland társadalmi gyakorlatra a végeláthatatlan ülésesítés.

a **közösen elfogadott döntések** végrehajtása azonban lényegesen zökkenőmentesebb, mintha a kisebbséget rákényszerítenék a többség akaratának elfogadására.

(wikipedia)

II. Lajos

Habsburg Mária

Oláh Miklós

(kormányzó 1530-1555)

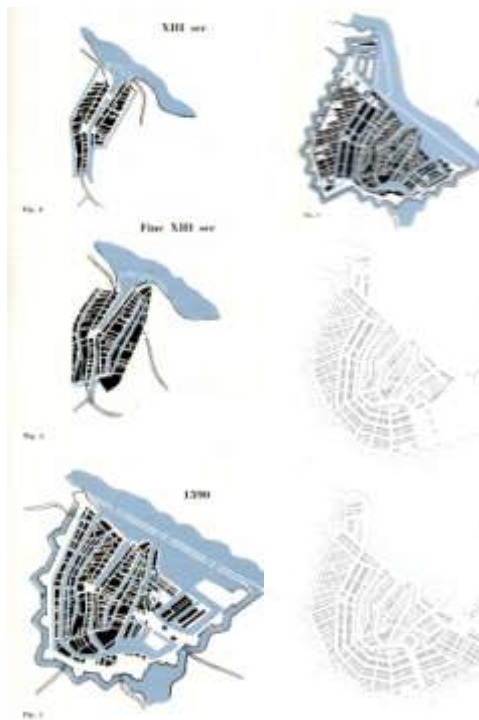

következmény: az építészetet is a rendkívüli mértékű társadalmi szerepvállalás jellemzi - különösen a lakáskérdés megoldása foglalkoztatta őket.

1847 – Erődítmény Törvény (Vestingwet)
a lebontott falakon túl kormányzati képviselők által koordinált utcatervek

1901 – Nemzeti Lakástörvény – lakásszabványok, 10.000 főnél nagyobb településeknek városfejlesztési terv összességében az önkormányzati és szövetkezeti lakásépítést segíti elő.

1275. V. Floris, Hollandia grófja
vám szabadságot biztosító bulla

1300. Guy van Avesnes gróf városjogot
adományozott Amstelledamménak:
a város polgármestert, ülnököket és
városi tanácsnokokat választott

1463 építési rendelet, nem lehet fából
építeni

1602 Kelet-indiai Társaság
1608 tőzsde
1614 hitelbank

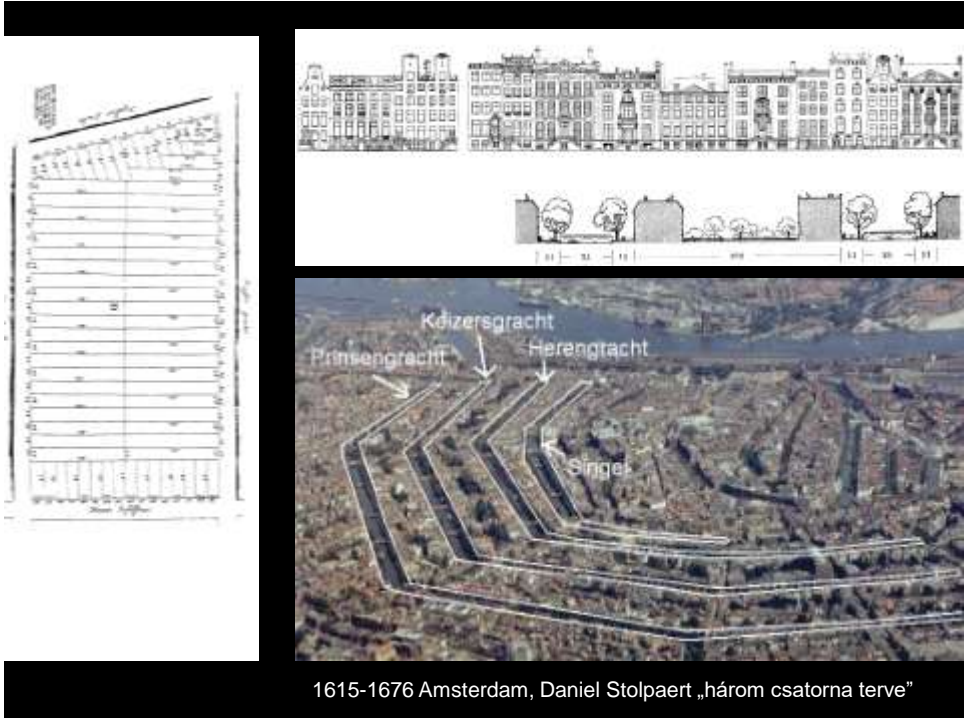
Amsterdam, 1538

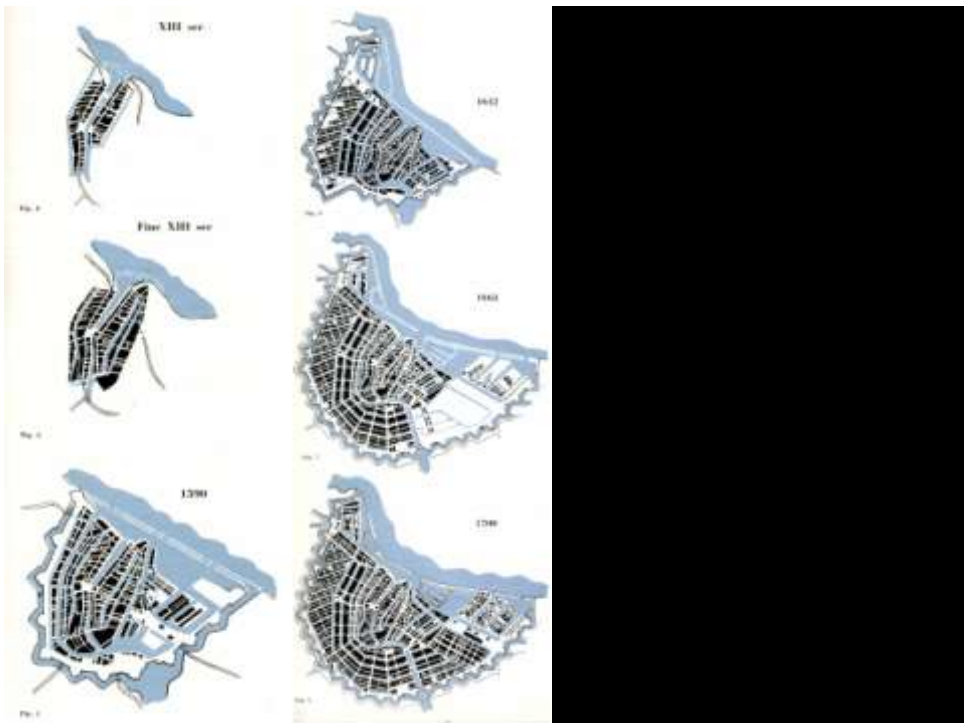
Begijnhof, 1388

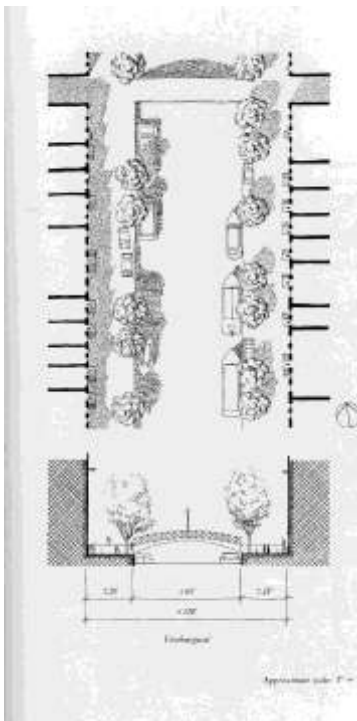

1615-1676 Amsterdam, Daniel Stolpaert „három csatorna terve”

H.P. Berlage: Tózsde, Amszterdam 1896 - 1903

1950-es évek: csatornák feltöltése - bontás - helyettesítés - lakófunkció kiszorítása

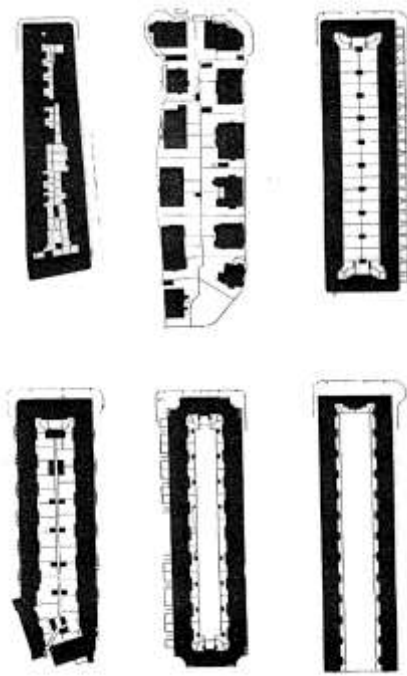
1957-től: **StadsHerstel Amsterdam** - vásárlás - helyreállítás - lakások - fenntartás

1901 Lakásügyi Törvény
szabványokat ír elő, megengedi a kisajátítást

Hendrik Petrus Berlage: Amszterdam-Dél, 1917

amszterdami
lakótömb
változása

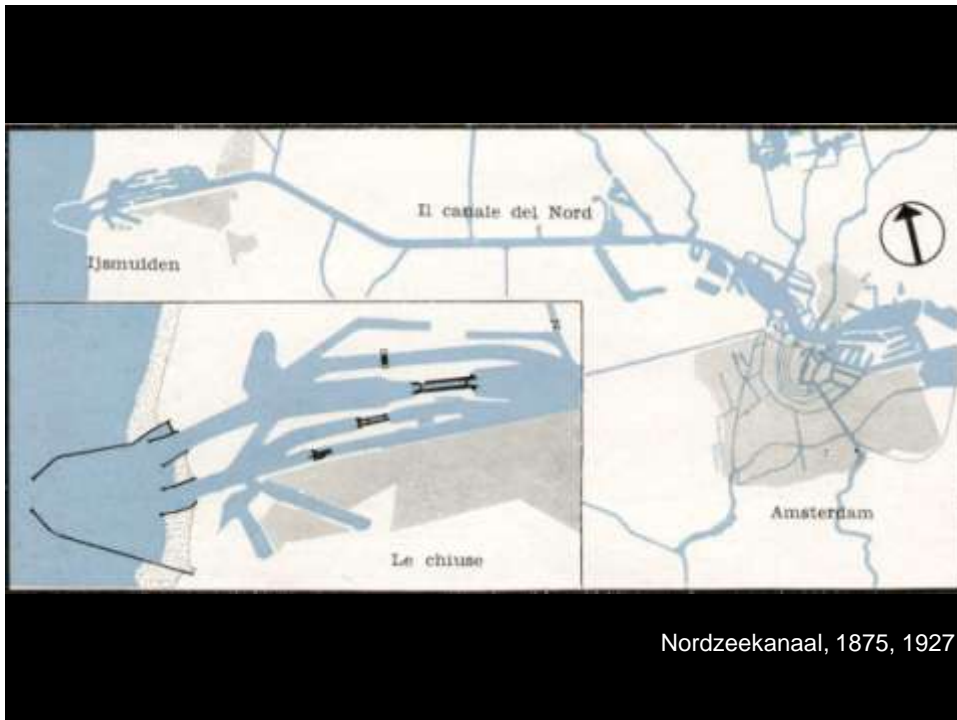
Amsterdam General Plan, 1935

1939 Sloterveer

Általános fejlesztési javaslat 1945

Amszterdamhoz való ellentmondásos viszony,
szatellit vagy külváros

Amsterdam, Bijlmermeer

Homogenitás, a negyed részei
azonosíthatatlanok,

tájékozási pontok hiánya, elválasztott
funkciók,

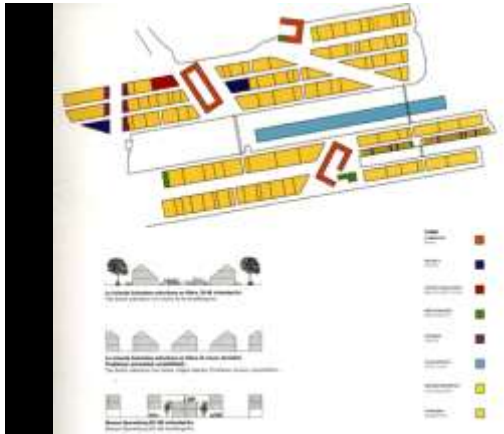
lehatárolt, vizuálisan elzárt területek,

VMX: Kerékpártároló, Amszterdam 1998 - 2000

Borneo

100 lakos / hektár
2500 lakás

Sporenburg

